

POPULARNONAUKOWY OPIS PROWADZONYCH BADAŃ W RAMACH ROZPRAWY DOKTORSKIEJ (maks. 1 strona zdefiniowanego maszynopisu)

Wpływ czynników środowiskowych oddziałujących we wczesnych etapach życia człowieka na rozwój zdolności psychicznych wciąż nie został w pełni poznany. Rola funkcjonowania emocjonalnego w kształtowaniu zdrowia psychicznego od lat ciekawi naukowców, wzbudzając również szerokie zainteresowanie społeczne. Coraz częściej wskazuje się, że doświadczanie negatywnych zdarzeń w dzieciństwie ma związek z możliwymi zakłóceniami regulacji emocji w okresie późniejszym. Z kolei trudności z regulowaniem emocji związane są z pojawieniem się objawów zaburzeń psychicznych. Modele wyjaśniające przyczyny powstawania chorób psychicznych wskazują, że trudności z regulacją emocji mogą stanowić istotny element rozwoju tych zaburzeń. Powtarzający się i utrzymujący się wysoki poziom stresu obniża odporność organizmu i uwrażliwia na kolejne negatywne zdarzenia pojawiające się w życiu człowieka. Poszukuje się psychologicznego i neurobiologicznego podłoża rozwoju opisywanych trudności.

Podstawowym celem projektu jest identyfikacja różnic w funkcjonowaniu mózgu podczas regulacji emocji u osób które doświadczyły negatywnych zdarzeń życiowych w dzieciństwie lub wczesnej dorosłości. Planowana jest również analiza połączeń funkcjonalnych między poszczególnymi strukturami mózgu. Kolejnym celem jest zbadanie związku występowania negatywnych zdarzeń z budową struktur mózgowych.

Wystąpienie negatywnych zdarzeń życiowych może wiązać się z zaburzonym rozwojem poszczególnych struktur mózgowych. Osoby, które doświadczyły wysokiego poziomu stresu w dzieciństwie mogą charakteryzować się odmienną budową m.in. ciała migdałowatego i hipokampa. Wyciągnięcie jednoznacznych wniosków nie jest jednak na obecnym etapie badań możliwe, gdyż rezultaty otrzymywane przez różnych badaczy są niejednoznaczne.

Więcej informacji dostarczają wyniki badań dotyczących różnic w funkcjonowaniu mózgu podczas regulacji emocji w zależności od poziomu doświadczanego stresu. Osoby, które doświadczyły negatywnych zdarzeń życiowych, w porównaniu do osób bez takich doświadczeń, mogą charakteryzować się zmniejszoną aktywnością obszarów przedczołowych, w szczególności powierzchni grzbietowo-bocznej i brzuszno-bocznej. Natomiast zwiększona aktywność może występować w obszarach ciała migdałowatego, skorupy oraz przedniej części wyspy.

W badaniu uwzględnione zostanie występowanie negatywnych zdarzeń również w okresie wczesnej dorosłości. Pojawienie się dodatkowych stresujących wydarzeń może pośredniczyć między doświadczanym stresem w dzieciństwie a aktywnością mózgu związaną z regulacją emocji.

Sposób w jaki przetwarzamy bodźce emocjonalne jest obiektem zainteresowania różnych działów psychologii, m.in. psychologii rozwoju, klinicznej oraz różnic indywidualnych. Prezentowane badanie stanowi pomost między współczesną neuronauką a tradycyjnym podejściem stosowanym w psychologii różnic indywidualnych. Pełniejsze zrozumienie związku między występowaniem negatywnych zdarzeń życiowych a procesami regulacji emocji wymaga uwzględnienia roli jaką pełnią czynniki neurobiologiczne. Realizacja badania umożliwi poznanie nowych mechanizmów związanych z rozwojem procesów regulujących emocje. Ponadto wykazane zostanie znaczenie negatywnych zdarzeń życiowych występujących w dzieciństwie i wczesnej dorosłości dla rozwoju i funkcjonowania mózgu. Uzyskane wyniki mogą być również pomocne w zrozumieniu znaczenia opisywanych czynników w powstawaniu zaburzeń psychicznych.